

Výroční zpráva o činnosti Ústřední knihovny Přírodovědecké fakulty MU za rok 2011

OBSAH

Úvod

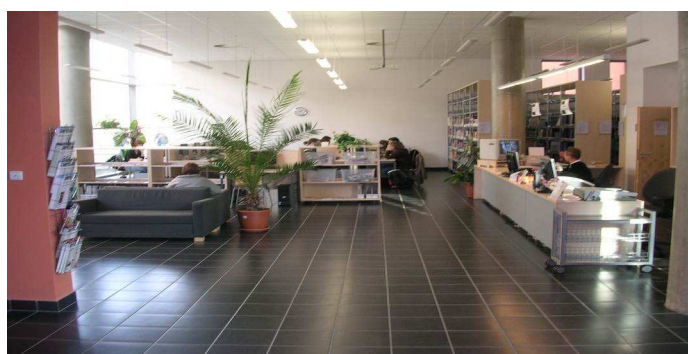
1. Personální obsazení knihovny
2. Knihovní fondy ÚK v roce 2011
3. Dílčí knihovny
4. Shrnutí základních knihovnických služeb
5. Čerpání z Učebnicového fondu děkana a výnosů ÚK PřF
6. Výměna knihovního fondu
7. Dostupnost elektronických informačních zdrojů
8. Vzdělávání a výchova uživatelů
9. Projekty a granty
10. Spolupráce a další aktivity
11. Plány ÚK PřF na rok 2012

Úvod

Ústřední knihovna (ÚK) je specializovanou knihovnou s fondem profilovaným pro obory **matematiky, fyziky a věd o Zemi (geologie, mineralogie, geografie)**. Ústřední knihovna i nadále zajišťuje knihovnické zpracování fondu, tedy akvizici knih a časopisů, jmenný a věcný popis, MVS a MMVS i výměnu publikací pro **Ústav antropologie, Ústav botaniky a zoologie, Ústav experimentální biologie, Ústav fyziky Země, Botanickou zahradu a Děkanát**. ÚK poskytuje knihovnické a informační činnosti pro zabezpečení informační infrastruktury potřeb pedagogické, studijní, odborné a vědeckovýzkumné práce studentů a zaměstnanců fakulty.

1. Personální obsazení knihovny

Vedoucí ÚK: Mgr. Taťána Škarková

Zástupce vedoucí, akvizice časopisů: Helena Kandová

Oboroví knihovníci: Mgr. Věra Eliášová, Mgr. Jana Holá, Pavla Menšíková DiS., Lenka Nováková

Výpůjční služby: Lenka Baláková, Mgr. I. Raclavská, Tereza Vrzalová

Správa elektronických informačních zdrojů: Bc. Martina Antlová

Jmenná katalogizace: Bc. Martina Antlová, Marie Křížová

MVS, MMVS: Bc. Naďa Trenčanská

Výměna publikací: Marie Křížová

IT specialista: Dávid Šimanský

Multimediální ateliér: RNDr. Aleš Mareček, CSc., Mgr. Marek Stehlík

Kolegyně na MD: Mgr. Romana Drimlová, Bc. Jana Němcová, Bc. Radmila Kouřilová

Ústřední knihovna má k 31. 12. 2011 celkem 12,45 úvazků včetně Ateliéru multimedií

2. Knihovní fondy ÚK v roce 2011

Matematika

Knihovní fond ve volném výběru je již plně zpracován a roztříděn dle jednotlivých signatur. Standardně probíhala průběžná akvizice a katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací a dokumentů z Učebnicového fondu děkana, výzkumných záměrů a grantů.

Pokračoval projekt VISK5 –Retrokon 2011, kde se zpracovávaly skladové dokumenty (zejména časopisy) do elektronického katalogu. Průběžně během roku 2011 byly nabídnuty odpisy z fondu matematiky: zastaralá skripta, učebnice a duplikátní časopisy. Obor matematiky se připojil k nově zavedené službě, tzv. „e-prezenčka“ a zpřístupnil tak elektronickou formou nevíce žádané-přitom hůře dostupné-tituly.

V rámci „Týdne knihoven“ proběhla v ÚK matematická soutěž „Otestuj se a vyhraj knihu“.

Fyzika

Během prvních měsíců roku 2011 byly do fondu začleněny knihy vrácené z dlouhodobých výpůjček. Ty z nich, které již neodpovídaly profilu knihovny, (knihy zastaralé a poškozené) byly nabídnuty v podobě odpisů nejprve knihovnám, později zaměstnancům a uživatelům knihovny. Začal se zpracovávat seznam časopisů uložených na mikrofiších. Měl by být dokončen v roce 2012 a vystaven na webových stránkách knihovny. Nově byly do fondu fyziky zakoupeny publikace, o které si studenti mohli během roku napsat do sběrného boxu, vystaveného na chodbě před studovnou. Nadále probíhaly standardní práce na fondu: akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů a kvalifikačních prací. Nevhodně zpracovaný a nezpracovaný fond astrofyziky by měl být do konce února 2012 roztříděn a připraven pro další retrokatalogizaci z projektu VISK5- Retrokon 2012.

Vědy o Zemi

Geologie – Knihovní fond oboru geologie je převážně zpracován. V roce 2011 byla zcela dokončena v rámci projektu VISK 5-Retrokon katalogizace periodik z oboru geologie a mineralogie. Dále se díky projektu pokračovalo ve zpracování monografií; na dokončení čeká evidence sborníků z konferencí. Pokud bude schválen projekt VISK5-Retrokon i pro rok 2012, bude dokončena retrokatalogizace sborníků z konferencí a zvažujeme také zpracování unikátních separátů z oblasti geologie a mineralogie.

V tomto roce byly za pomoci garanta oboru geologie, doc. Melichara kompletně roztříděny dary knihovny Výzkumného ústavu geologického inženýrství Brně a byla započata práce na jejich evidenci. Z důvodu nemožnosti zapojení zpracování tohoto fondu do projektu VISK 5 – Retrokon a nedostatku kapacit, jde práce na zpracování darů pomaleji.

Na oborové sbírce geologie probíhala po celý rok akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, periodik, kvalifikačních prací a dalších speciálních dokumentů z UFD, výzkumných záměrů i grantů. Po celý rok byly nabízeny zájemcům odepsané dokumenty z fondu mineralogie a geologie.

Ve spolupráci s doc. R. Melicharem a jeho studenty z Ústavu geologických věd byla v ÚK v rámci dne otevřených dveří opětovně představena velmi zdařilá výstava „Geologická expedice studentů – INDONÉSIE“.

Oborová knihovnice participuje s doc. R. Melicharem na výuce předmětu Akademické dovednosti pro geology G4141, který je určen pro studenty 2. ročníku geologie. Po absolvování předmětu by měl být student schopen provádět vyhledání literatury, sestavit vlastní odborný text, v souladu s pravidly ISO 690 jej správně ocitovat a doplnit grafikou. Oborová knihovnice zasílá pravidelný mailing všem zájemcům, vyučujícím a doktorandům o novinkách v Ústřední knihovně.

V letních měsících loňského roku byly naskenovány žádané a obtížně dostupné tituly z oboru geologie, které jsou přístupné na všech PC v Ústřední knihovně (tzv. **e-prezenčka**).

Geografie – Knihovní fond je plně zpracován. V roce 2011 byla dokončena retrokatalogizace časopisů od písmene S-Ž. V roce 2011 byla oborová sbírka spravována zaměstnanci ÚK, probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací a dalších speciálních dokumentů z UFD, výzkumných záměrů a grantů. Pro vyučující a studenty doktorského studia z Geografického ústavu PřF zasílá oborová knihovnice pravidelný mailing o knižních, periodických a dalších novinkách v ÚK PřF. Na podzim 2011 v rámci předmětu „Úvod do studia geografie“ pro první ročník studentů Geografického ústavu byla tradičně přednesena každoroční přednáška o službách ÚK a Souborném katalogu MU s názvem „Knihovna je tu pro Vás!“.

Nadále pokračovala spolupráce s Geografickou knihovnou Univerzity Karlovy v Praze na databázi GEOIBLINE, kdy dochází k pravidelnému měsíčnímu exportu našich záznamů (kvalifikační práce, kartografické dokumenty, časopisecké články). Byla excerpována článková bibliografie následujících časopisů:

- 1) Sborník prací Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. Geografie-Geologie. 1993-2007
- 2) Geografie. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Brno : Masarykova univerzita, 1967-2005.

Projekt v roce 2011 již oficiálně skončil, nadále však bude probíhat pravidelný měsíční automatizovaný export našich nových záznamů do databáze. Projekt byl prezentován na konferenci PARTSIPu - Informační mediátor 2011: management, marketing a inovace v knihovnách. V listopadovém ProInflow Speciál vyšel článek o projektu GEOIBLINE: <http://pro.inflow.cz/geograficka-bibliografie-cr-online>

Statistika Ústřední knihovny PřF MU k 31. 12. 2011

	2011	2010
Knihovní fond ÚK	359 938	357 310
Počet přírůstků	3732	5 070
Úbytky	1 104	1913
Počet titulů odebíraných časopisů	1 082	603
Počet exemplářů časopisů	1 299	822
Zaregistrovaní uživatelé	2 540	3 225
Registrované výpůjčky	36 417	30 357
MVS, MMVS	449, 5	750, 162
Počet účastníků výuky zajišťované knihovníky	1 617	
Počet hodin výuky zajišťované knihovníky	58	
Tituly zpřístupňovaných bází dat	21	48

3. Dílčí knihovny (DK)

Botanická zahrada

Děkanát

Laboratoř biologické a molekulární antropologie

Loschmidtovy laboratoře

ÚEB – Oddělení funkční genomiky a proteomiky

ÚEB – Oddělení fyziologie a anatomie rostlin

ÚEB – Oddělení fyziologie a imunologie živočichů

ÚEB – Oddělení genetiky a molekulární biologie

ÚEB – Oddělení mikrobiologie

ÚEB – Česká sbírka mikroorganismů

Ústav antropologie

Ústav botaniky a zoologie

Ústav fyziky Země

4. Shrnutí základních knihovnických služeb

Ústřední knihovna poskytuje **260 studijních míst**, z toho **79 míst s PC**. Využívány jsou i samostatné skenery pro úpravu prací. Za rok 2011 bylo provedeno celkem **85 272 kopií**, z toho **2 220 barevných**, celkem za **142 338,- Kč**.

ÚK PřF byla otevřena **42 hodin týdně**, rozsáhlé volné výběry umožňují kvalitní samostudium. Objednání knih ze skladu probíhá do 20 min., elektronické dodávání článků do 72 hod. V knihovním systému Aleph jsou využívány moduly automatizované rezervace, prodlužování výpůjček a modul akvizice. V roce 2011 se nově zaregistrovalo **2 540 uživatelů**. Počet výpůjček dosáhl **36 417 knihovních jednotek**.

Knihovní fond ÚK PřF k 31.12. 2011 činil celkem **359 938** knihovních jednotek. Přírůstek za rok 2011 byl **3 732 svazků knih a časopisů**. Odebíráno bylo celkem **1 082 titulů časopisů** a **1 299 exemplářů** odebíraných časopisů. **Úbytek činil 1 104** odepsaných knihovních jednotek.

V knihovnách PřF MU bylo provedeno **449 MVS** a **5 MMVS**.

Bibliobox Herbie - ÚK PřF nabízí svým čtenářům možnost vrátit půjčené knihy i prostřednictvím Biblioboxu Herbie. Herbie umožňuje bezpečné a spolehlivé vrácení knih, časopisů, CD i DVD 24 hodin denně. Knihy vybrané z biblioboxu knihovna odečítá ze čtenářského konta následující den. V případě, že by čtenář knihy do boxu vložil po uplynutí výpůjční doby, platí pro něj povinnost zaplatit v Ústřední knihovně odpovídající upomínací poplatky.

Prostředky na nákup knih a časopisů:

Obor, pracoviště	Rozpočet	Výzkumné záměry	Projekty výzkumu a vývoje	Projekty vzdělávací	Ostatní - nedotační prostředky	Celkový součet
Matematika	27 573,92	409 755,89	142 381,57	162 371,19	0,00	742 082,57
Fyzika	98 738,22	62 243,70	57 695,69	52 927,00	59 601,60	331 206,21
Chemie	1 184 603,54	245 864,82	204 023,48	255 010,26	26 465,45	1 915 967,55
Biologie	216 928,18	341 794,63	204 846,54	1 033 756,07	16 279,36	1 813 604,78
Geologie	124 635,30	7 195,93	14 550,00		1 554,00	147 935,23
Geografie	80 963,70	39 051,36	71 312,87	170 035,30	8 554,00	369 917,23
Odd.CJV na PřF	1 682,00					1 682,00
Botanická zahrada	7 312,00				1 343,00	8 655,00
Ústřední knihovna	553 142,04				92 801,50	645 943,54
Děkanát	148 212,57			2 874,00		151 086,57
Celkový součet	2 443 791,47	1 105 906,33	694 810,15	1 676 973,82	206 598,91	6 128 080,68

Podíl nákupů z OPVK na vzdělávacích projektech:

Obor, pracoviště	Projekty vzdělávací - OPVK
Matematika	137 484,00
Fyzika	13 856,00
Chemie	213 911,16
Biologie	995 162,43
Geografie	69 474,00
Děkanát	2 874,00
Celkový součet	1 432 761,59

	2011	2010	2009	2008
Nakoupeno celkem	6 128 080	4 219 162	3 854 995	3 723 942
Z toho do ÚK	645 944	618 010	525 677	548 487
Z toho Učebnicový fond děkana UFD	600 000	300 000	300 000	300 000
Z toho EIZ Nature a Science	218 697	193 300	228 392	215 758

Přehled nové techniky v ÚK:

Název zboží	Množství	Cena/ks
PC Office Pro 1000A	4 ks	10 236 Kč
Barevná laserová tiskárna Xerox	1 ks	6 480 Kč
Celkem	5 ks	47 424 Kč

5. Čerpání z Učebnicového fondu děkana (UFD)

Obor	Počet ks	Částka
Biochemie	34 ks	29 770 Kč
Biologie	109 ks	79 045 Kč
Fyzika	31 ks	29 923 Kč
Chemie	35 ks	39 835 Kč
Geologie	87 ks	30 615 Kč
Geografie	73 ks	43 126 Kč
Matematika	83 ks	40 196 Kč
Ústřední knihovna	25 ks	7 587 Kč
Celkem	477 ks	300 097 Kč

Čerpání z výnosů ÚK PřF

Obor	Počet ks	Částka
Fyzika	6 ks	9 530 Kč
Geologie	5 ks	9 760 Kč
Geografie	2 ks	4 938 Kč
Matematika	7 ks	8 366 Kč
Ústřední knihovna	43 ks	11 810 Kč
Celkem	63 ks	44 404 Kč

6. Výměna knihovního fondu

V roce 2011 fakulta stále vydává pouze matematický časopis Archivum Mathematicum. V důsledku toho ubylo několik zahraničních kontaktů, kterým jsme dříve zasílali Scripta a Folia, jejichž vydávání bylo ukončeno. O časopis z oboru matematiky nejeví zájem většina knihoven a my jim bohužel nemůžeme nabídnout sborníky z jiného oboru. Na druhou stranu přibyly kontakty např. z Itálie a Japonska.

Tzv. „drobná výměna“ nyní prochází útlumem. Některé z časopisů, které jsme zasílali, ukončilo v roce 2011 svou činnost. Vývoj stále směřuje k aktivnějšímu využívání elektronických zdrojů.

Počet kontaktů: zahraniční: **149**, ČR: **25**, celkem: 174. Počet odeslaných publikací: **491 ks** za **35 725,- Kč**.

7. Dostupnost elektronických informačních zdrojů

V roce 2011 měli studenti a zaměstnanci Přírodovědecké fakulty přístup k 33 licencovaným multioborovým a specializovaným zdrojům.

Informace o nových elektronických zdrojích, případně o dočasných zkušebních přístupech do databází jsou zveřejňovány v aktualitách na stránkách knihovny a zasílány prostřednictvím hromadných emailů. Všechny elektronické zdroje jsou přístupné přes portál Elektronické informační zdroje na Přírodovědecké fakultě MU <http://sci.muni.cz/uk/eiz> a Elektronické informační zdroje MU <http://ezdroje.muni.cz>

Financování elektronických informačních zdrojů:

Elektronické informační zdroje, ke kterým měli uživatelé přístup, byly financovány jednak z finančních prostředků fakulty, jednak z podpory programu MŠMT. V roce 2009 byl vyhlášen program MŠMT „Informační zdroje pro výzkum“ (INFOZ) na léta 2009-2011, který má za cíl podpořit nákup elektronických informačních zdrojů (EIZ) k vědecko-výzkumné činnosti. Projekt INFOZ dle nařízení EU již předpokládá 25% finanční spoluúčasť jednotlivých institucí při nákupu EIZ. Finanční spoluúčasť je rozpočítávána mezi jednotlivé fakulty (u víceoborových zdrojů) nebo je hrazena konkrétní fakultou (u specializovaných zdrojů).

Multioborové zdroje

Z projektu INFOZ byl pro celou MU zajištěn přístup ke zdrojům: citační báze Scopus a Web of Knowledge, Journal Citation Report, ISI Proceedings, plnotextové databáze ProQuest, EBSCO, báze vědeckých a odborných časopisů ScienceDirect, Wiley/Blackwell, SpringerLink, Sage Premier, rozsáhlé multioborové kolekce elektronických knih eBrary - Academic Complete aj.

Zdroje PřF (bez chemie)

Zdroje z projektu INFOZ

V rámci projektu INFOZ, projekt NATUR AGRO VZ09011 „Multilicence přírodovědeckých a zemědělských informačních zdrojů pro konzorcium akademické a vědecké sféry České republiky“ (hlavní řešitel RNDr. Svatopluk Rieger, CSc. Univerzita Palackého v Olomouci) zajistila PřF přístup do:

bibliografické databáze Geobase,
bibliografické databáze GeoRef,
plnotextové databáze BioOne.

Zdroje zajištěné mimo projekt INFOZ

kolekce elektronických časopisů IoPscience,
prestižní bibliografická databáze MathSciNet,
báze ZentralblattMath,
prestižní časopis Nature (zakoupen společně s LF MU),
prestižní vědecký časopis Science,
kolekce vědeckých časopisů Biological Sciences báze JSTOR.

Trvalé přístupy

38 titulů e-books, zakoupené PřF,
elektronická verze učebnice Atkin's Physical Chemistry,
archivní ročníky bibliografické databáze Biological Abstracts (přístup do archivu z let 1987-2009),
archivní ročníky bibliografické databáze Zoological Record (přístup do archivu z let 1978-2009),
databáze GEOBIBLINE (geografická bibliografie ČR online)

Zdroje z projektů OPVK na PřF MU

Ústřední knihovna PřF MU se podílela na výběrovém řízení prestižních elektronických časopisů, které byly financovány z programu OP VK - Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (reg. číslo CZ.1.07/2.3.00/09.0132 Rozvoj týmu pro výuku, výzkum a aplikace v oblasti funkční genomiky a proteomiky, řešitel prof. RNDr. J. Fajkus CSc.; reg. číslo CZ.1.07/2.3.00/09.0046 Moderní biofyzikální metody: pokročilé praktické vzdělávání v experimentální biologii, řešitel Mgr. C. Hofr Ph.D.):

Nature Structural and Molecular Biology,
Genes & Development,
Genome Research, Molecular,
Cell.

Zkušební přístupy

V průběhu roku, v rámci tzv. zkušebních přístupů, mohli studenti a zaměstnanci PřF využívat bezplatně, na omezenou dobu následující zdroje:

celá časopisecká kolekce od Nature Publishing Group, kolekce elektronických knih od EBSCO, encyklopedie EOLSS - The Encyclopedia of Life Support Systems zaměřená na přírodní, sociální, humanitní vědy a techniky, Academic OneFile - full-textová databáze článků se zaměřením na sociální vědy, medicínu, přírodní vědy aj.,

GREENR - Global Reference on the Environment, Energy, and Natural Resources - zdroj klasických i multimediálně zpracovaných informací o vývoji nově vznikajících zelených technologií, problematice životního prostředí a trvale udržitelného vývoje,

Global Issues in Context - multimediální zdroj informací o globálních otázkách z různých oblastí a oborů, Taylor and Francis – časopisy - multitématická kolekce vědeckých časopisů z nejrůznějších oborů, kolekce Proquest - kolekce plnotextových databází z různých oborů.

Chemické zdroje

Chemické zdroje zajišťuje Knihovna univerzitního kampusu v Bohunicích (např. kolekce chemických časopisů ACS a RSC Journals, Chemical Abstracts (SciFinder), Beilstein (CrossFire) aj.).

Studenti a zaměstnanci PřF MU mohou k licenčním EIZ přistupovat pouze z počítačů zapojených v univerzitní počítačové síti muni.cz. Pro přístup z počítačů nacházejících se mimo síť MU mohou momentálně využít tyto způsoby přístupu: **VPN, proxy, Ezproxy, Shibboleth**. MU také spustila Portál elektronických informačních zdrojů <http://sfx.muni.cz/sfx/cl3/az/MUNI> umožňující přístup k elektronickým časopisům, které si jednotlivé fakulty pro studenty a zaměstnance předplácí.

	Počet přihlášení (Total sessions)	Počet vyhledávání í rešerší (Total searches run)	Počet zobrazených plných textů	Počet zobrazených abstraktů
Bio One I, II	593	278	488	-
Geobase	590	784	-	3 092
GeoRef	592	888	-	2 085
IoP Science	-	-	3 684	-
JSTOR Biological Science	-	-	1 077	-
MathSciNet	52 752	69 678	-	-
Nature	302	-	805	-
Science	-	720	2 205	-

8. Vzdělávání a výchova uživatelů

ÚK PřF zajišťuje výuku pro předměty **Informační výchova** (1 kredit), **Multimédia I., II.** (4 kredity). Dále se podílí spolu s ostatními kolegy z knihoven MU na tutorování celouniverzitního předmětu **Kurz práce s informacemi** (5 kreditů).

Informační výchova XK010 (vědecké informace a jejich vyhledávání) – e-learningový předmět volitelný pro studenty všech ročníků včetně doktorandů. Cílem je naučit uživatele vyhledávat a efektivně využívat všechny dostupné informační zdroje, jejich nástroje na vyhledávání, služby knihoven a informačních institucí. Dále je důležité vytvořit především u studentů návyk pro sledování odborné literatury, která je dostupná i elektronicky a důsledně ji využívat při studiu a psaní odborných prací. Předmět je vyučován každý semestr e-learningovou formou. Předmět v roce **2011 absolvovalo: 141 studentů.**

V roce 2011 vyšla na Elportále MU revidovaná elektronická publikace **Průvodce elektronickými databázemi LF a PřF (2. vydání)**, která obsahuje interaktivní tutoriály používané v tomto předmětu.

Publikace: KRATOCHVÍL, Jiří, SEJK, Petr, ELIÁŠOVÁ, Věra, a STEHLÍK, Marek. **Metodika tvorby bibliografických citací [online]**. Elportál [online]. Brno : Masarykova univerzita, 2011. [cit. 2012-02-10]. Dostupné na Internetu: <<http://is.muni.cz/elportal/?id=954043> >. ISSN 1802-128X.

Spolu s kolegy z Knihovny univerzitního kampusu jsme 25. května 2011 převzali cenu Inforum 2011 za elektronickou publikaci [Metodika tvorby bibliografických citací](#). Cena je udělována v rámci každoroční mezinárodní konference [Inforum](#) za nejpřínosnější produkt, službu nebo počín spojený s elektronickými informačními zdroji za poslední rok. Příručka vznikla ve spolupráci autorů se Servisním střediskem MU a je volně dostupná na Elportále MU.

KPI Kurz práce s informacemi – e-learningový předmět, který je vyučován v jarním semestru. Předmět v roce 2011 absolvovalo: **1 241 studentů**. Cíle předmětu z IS MU:

Pro studenta na VŠ je nezbytné zvládnutí studijních návyků podporujících rozvoj schopností kritického myšlení, schopností samostatného vyhledávání potřebných informací a studijních materiálů, vyhodnocování relevantnosti nalezených informací, efektivní organizace znalostí i aktivní využívání prostředků ICT. Informační gramotnost jako celek, které se kurz věnuje, však nezahrnuje pouze schopnost vyhledávání a vyhodnocování informací. Jednotlivá témata kurzu korespondují s dílčími složkami informační gramotnosti, s tzv. funkční gramotností (literární gramotnost, dokumentová, jazyková a numerická gramotnost), a prostřednictvím dílčích úkolů podporují i rozvoj ICT gramotnosti jako základny pro rozvoj všech složek předchozích.

Po absolvování našeho e-learningového kurzu by student měl být schopen:

- definovat hlavní koncepty výzkumného tématu, určit své informační požadavky
- vyhledat a vybrat potřebné relevantní zdroje informací
- znát a používat své oborové informační zdroje v klasické i elektronické podobě
- umět efektivně používat různorodé vyhledávací nástroje
- umět informace vyhodnotit, efektivně je organizovat a využít
- chápat rozdíl mezi vyhledávacími nástroji v elektronických informačních zdrojích
- využívat pro studium a praxi elektronické informační služby knihoven
- pracovat s odborným textem
- orientovat se v (nových) službách Internetu
- rozumět etickým a právním otázkám ze světa informací a informačních technologií

V oblasti vzdělávání uživatelů pořádala ÚK jednorázové akce, zaměřené na EIZ a služby knihovny. Po celý rok 2011 byly i nadále pořádány exkurze pro zájemce a také na vyžádání knihovni a informační lekce o službách knihovny a využívání databází po ústavu PřF.

Pracovníci ÚK se pravidelně účastnily **knihovnických akcí, seminářů a konferencí**, týkající se jejich pracovního zařazení a náplně práce.

9. Projekty a granty

GEOIBLINE

Také v roce 2011 jsme pokračovali v práci na projektu databáze **GEOIBLINE**, kde hlavním řešitelem projektu je Geografická knihovna PřF UK. V letošním roce jsme opět přispěli našimi katalogizačními záznamy českých dokumentů (monografie, mapy, atlasy, VŠKP). Mezi nejdůležitější počiny patřila excerpce článkové bibliografie následujících časopisů:

- 1) **Sborník prací Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. Geografie-Geologie.** 1993-2007
- 2) **Geografie. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Brno :** Masarykova univerzita, 1967-2005.

Projekt v roce 2011 již oficiálně skončil, nadále však bude probíhat pravidelný měsíční automatizovaný export našich nových záznamů do databáze. Projekt byl prezentován na konferenci PARTSIP - Informační mediátor 2011: management, marketing a inovace v knihovnách.

V listopadovém ProInflow Speciál vyšel článek o projektu GEOIBLINE:

<http://pro.inflow.cz/geograficka-bibliografie-cr-online>

V projektu, kde hlavním řešitelem je Geografická knihovna PřF UK, jsou členy řešitelského kolektivu RNDr. Vladimír Herber, CSc. z Geografického ústavu PřF MU a Mgr. Věra Eliášová z Ústřední knihovny PřF MU.

VISK5- RETROKON

Projekt Retrokon VISK5 MK ČR – v roce 2011 jsme opět uspěli s žádostí projektu Retrokon 2011 (**Retrokatalogizace oborových sbírek ÚK PřF MU III.**). V době trvání projektu (od 1.5. 2011 do 31.12. 2011) bylo zpracováno **4 530 knihovních jednotek**. Na zpracování jednotlivých záznamů se podíleli 2 pracovníci, kteří byli zaměstnáni na „Dohodu o pracovní činnosti DPČ– 20 hodin týdně“. Celý projekt za ÚK PřF hodnotíme opět jako jednoznačně prospěšný a přínosný.

10. Spolupráce a další aktivity

Knihovna uspořádala společně s knihkupectvím Malé centrum **2 velké prodejní výstavy** zahraniční vědecké literatury (biologické, geologické a geografické).

NAKLIV (Národní klastr informačního vzdělávání) - ÚK PřF je zapojena do tohoto projektu, jehož cílem je vytvoření sítě a navázání fungující spolupráce mezi institucemi zabývajícími se problematikou informačního vzdělávání. Výstupy projektu - standard lektora informačního vzdělávání, praktické semináře, kreativní workshopy, inovativní virtuální prostředí pro spolupráci, cyklus krátkodobých stáží, e-learningový kurz Knowledge Mentor. Za ÚK PřF se účastnila Mgr. V. Eliášová a Mgr. J. Holá. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Probíhá pod záštitou Kabinetu informačních studií a knihovnictví na FF MU. Více informací: <http://www.nakliv.cz/>

PARTSIP (Partnerská síť informačních profesionálů) – zapojení do projektu, jehož cílem je síťovat instituce, ve kterých se vzdělávají a uplatňují informační profesionálové. Témata, která PARTSIP rozvíjí jsou INOVACE, PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ, NOVÉ KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE, COMPETITIVE INTELIGENCE. PARTSIP je evropský projekt schválený v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Probíhá pod záštitou Kabinetu informačních studií a knihovnictví na FF MU. Více informací: <http://www.partsip.cz/>

TEMAP - Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR : metodika a software pro ochranu a využití děl národního kartografického dědictví. Spolupráce na projektu dle dohodnutých pravidel s členy realizačního týmu: <http://www.muni.cz/research/projects/14743>

LEDEN

Výstava „Země očima DPZ“ 1. 12. 2012 – 15. 1. 2011

Ústřední knihovna PřF ve spolupráci s Geografickou knihovnou UK Praha uspořádala výstavu „Země očima DPZ“, která se uskutečnila od 1. 12. 2010 do 15. 1. 2011 ve vestibulu ÚK PřF MU.

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

ÚNOR

Výstava „Atlas krajiny České republiky“ I. část 8. 2. – 4. 3. 2011

Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty MU v Brně uspořádala výstavu "Atlas krajiny České republiky". 8. 2. 2011 - 4. 3. 2011 I. část; 7. 3. 2011 - 4. 4. 2011 II. část.

Dne 8. 2. 2011 v 10:30 hod. proběhlo slavnostní zahájení výstavy. Úvodní slovo pronesl Mgr. Peter Mackovčín, Ph.D., doc. RNDr. Petr Dobrovolný, CSc. a děkan PřF MU doc. RNDr. Jaromír Leichmann, Dr.

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

BŘEZEN – V rámci celostátní akce „**BMČ – Březen měsíc čtenářů 2011**“, do které se Ústřední knihovna PřF opět zapojila, jsme připravili pro naše uživatele následující program:

- od 1. 3. – 4. 4. 2011 **vyhlášení soutěže o DVD „Atlas krajiny ČR“** (formulář k dispozici na webu ÚK PřF a v prostorách knihovny)
- dne 7. 3. 2011 ve 13 hodin **zahájíme II. část výstavy „Atlas krajiny ČR“**; odborné slovo pronese Ing. arch. Karel Kuča a Mgr. Peter Mackovčín, Ph.D.
- dne 29. 3. 2011 ve 14 hodin se uskutečnila v aule PřF **Kotlářská přednáška RNDr. Jiřího Grygara na téma „Nad pampou sa blýska: kosmické záření rekordních energií“**.

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

DUBEN

Výstava „Zachraňme stromy“ 4. 4. – 30. 4. 2011 s úvodním slovem PhDr. Marka Timka Ph.D. „Lesní cesta jako cesta k sobě?“ <http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

MUST WEEK - ÚK PřF se zapojila do projektu „Týden mobility MU“ pro neakademické pracovníky ze zahraničí (Staff mobility Week), který se uskutečnil od 4. do 10. dubna 2011. Více informací na stránkách: <http://czs.muni.cz/en/in/about-us/medial-events>

ZAŘÍ

ÚK PřF ve spolupráci s Mgr. Lenkou Macálkovou a Mgr. Michalem Bulantem, Ph.D., připravila pro uživatele matematickou soutěž „Otestuj se a vyhraj knihu“. Ian Stewart. Odsud až donekonečna. <http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

ŘÍJEN

Ústřední knihovna PřF MU se opět zapojila do celostátní akce již 15. ročníku „Týden knihoven“. Motto znělo „15 kraj České republiky – kraj knihoven“ vyhlášené SKIP na období od 4. – 9. října 2011.. Pro uživatele jsme připravili:

- Přednáška RNDr. Miroslava Bartoška, CSc. na téma „Digitální matematická knihovna“ <http://dml.cz> . 5. 10. 2011 ve 13 hodin v zasedací místnosti Ústavu matematiky a statistiky.
- Otestuj se a vyhraj knížku. Soutěžní otázky jsou vystaveny na stránkách knihovny.
- Knihovnický bazárek aneb odnese si knihu domů.

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=PS>

E-prezenčka - nová služba ÚK PřF

E-prezenčka je služba, která zpřístupňuje obtížně dostupné knihy v elektronické podobě na počítačích v knihovnách MU. Umožňuje prohlížení ve formátu PDF, nelze ukládat, tisknout ani kopírovat text. Většina dokumentů obsahuje také textovou vrstvu, lze v nich tedy vyhledávat podle klíčových slov. <http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&podtext=MB>

PROSINEC

Vánoční burza knih a časopisů

<http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=319840&news=846>

Webové stránky ÚK PřF – během roku 2011 jsme pokračovali ve vytváření nového designu a grafické podoby nových webových stránek ÚK PřF a částečně i obsahu jednotlivých kategorií.

Ukázka:

http://is.muni.cz/el/1433/test/serv05/um/misc/knihovna/2010/stranky/pro_ucitele.html

11. Plány ÚK PřF na rok 2012

V roce 2012 budeme i nadále pokračovat ve vývoji nových **webových stránek ÚK PřF**. Po dokončení grafické podoby a obsahu, navrhujeme vytvoření nových **propagačních materiálů knihovny** v tomto designu (např. záložek do knih, kalendářů a menších sešitků s informacemi o službách knihovny, EIZ, citačních normách a dalších zajímavostech a knihovnických tématech).

Aktivně se budeme **zúčastňovat odborných konferencí, seminářů a školení**, související s knihovnickými a IT tématy.

Na rok 2012 byla opět vypracována žádost o poskytnutí dotace z rozpočtu odboru umění a knihoven MK ČR na podprogram RETROKON-Národní program retrospektivní konverze katalogů v ČR VISK5 2012 - (**Retrokatalogizace oborových sbírek ÚK PřF MU IV.**).

DUBEN - Uspořádáme odbornou přednášku astrofyzika RNDr. Jiřího Grygara CSc. z AVČR na téma „Záludné výběrové efekty a zářivé vyhlídky astronomie“. Přednášku zahájí prof. Mgr. Tomáš Tyc, Ph.D. uvedením výstavy fotografií „Zajímavá fyzika“.

Ke Dni Země 22. 4. 2012 se v ÚK PřF uskuteční **přednáška Mgr. Marka Timka Ph.D.**

MUST WEEK na MU – návštěva kolegů ze zahraničních knihoven. V ÚK PřF dne 24. 4. 2012 více na: <http://czs.muni.cz/en/in/others/staff-training/must>

ŘÍJEN - Ústřední knihovna se opět zapojí do dalšího ročníku celostátní akce „Týden knihoven“ Plánujeme uspořádat přednášku a doprovodnou výstavu se členy polární expedice Masarykovy univerzity.

Další plánované výstavy:

- **Hnutí Brontosaurus „Dobrovolně pro přírodu“** - materiál vznikl v rámci Evropského roku dobrovolnictví, a za podpory Ministerstva životního prostředí ČR.

- **Jan Miklín „Strom solitér: staré duby soutoku Moravy a Dyje“**

<http://www.janmiklin.cz/clanek-fotograficka-vystava-strom-soliter-ostrava/>

<http://www.janmiklin.cz/>

V Brně dne 20. 3. 2012

Zpracovala Mgr. Taťána Škarková, vedoucí ÚK PřF

